

§ 202

Uimarantojen hygieniä ja uimaveden laatu Helsingissä 2022

HEL 2022-013156 T 11 00 02

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti merkitä tiedoksi selvityksen uimarantojen hygieniasta ja uimaveden laadusta Helsingissä vuonna 2022.

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat - palvelukokonaisuuden ympäristöpalveluiden ympäristöterveysyksikkö valvoo uimarantojen hygieniää ja uimaveden laatua terveydensuojelulain (763/1994) sekä sosiaali- ja terveysministeriön asetusten (177/2008 ja 354/2008) mukaisesti.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Heidi Öjst

Lisätiedot

Lotta Kivikoski, ympäristötarkastaja, puhelin: 310 31595
lotta.kivikoski(a)hel.fi
Sari Front, terveysinsinööri, puhelin: 09 310 33249
sari.front(a)hel.fi

Liitteet

1 Uimavesiluokat 2012-2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Uimakausi ja uimarannat

Ympäristöterveysyksikkö valvoi uimarantojen hygieniää ja uimaveden laatua uimakauden (15.6. - 31.8.2022) ajan.

Helsingissä on 25 yleistä uimarantaa, joista 12 on suuria yleisiä uimarantoja ja 13 pieniä yleisiä uimarantoja. Uimarantoja ylläpitävät Helsin-

gin kaupungin liikuntapalvelut (24 rantaa) ja Helsingin seurakuntayhtymä (Mustasaaren uimaranta).

Suuret yleiset uimarannat ovat Aurinkolahti, Hietaranta, Iso Kallahti, Kallahdenniemi, Laajasalo, Lauttasaari, Marjaniemi, Munkkiniemi, Musikkamaa, Pikkukoski, Rastila ja Tuorinniemi. Pienet yleiset uimarannat ovat Furuvik, Hevossalmi, Kivinokka, Mustasaari, Pakila, Pihlajasaari, Porvariskuninkaanpuisto, Puotila, Seurasaari, Suomenlinna, Tapaninvainio, Uunisaari ja Veijarivuori.

Uimavesivälitteiset epidemiat

Ilmastonmuutos ja vesien lämpeneminen lisäävät uimavesivälitteisten epidemioiden riskiä uimarannoilla. Ympäristöterveysyksikkö on varautunut uimavesivälitteisiin epidemioiden ennaltaehkäisemisestä ja hygieniaan käyttäytymisestä rannalla. Toimintaohje uimavesivälitteisten epidemioiden selvittämiseen valmistui osana valmiussuunnitelman päivitystä vuonna 2021. Työtä jatkettiin vuonna 2022 rantojen ylläpitäjien omavalvonnan ohjaamisella.

Helsingissä ei toistaiseksi ole ollut yhtään uimarantaveden aiheuttamaa epidemiaa eikä tietoon ole tullut uimavedestä aiheutuneita infektioita.

Tarkastukset

Ympäristöterveysyksikkö teki uimakauden alussa terveydensuojelun valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset kaikille uimarannoille. Tarkastuksilla kiinnitettiin erityistä huomiota epidemioiden ennaltaehkäisemiseen, kuten uimaranta-alueen siisteyteen ja hygieniaan sekä jätehuollon järjestelyihin. Huomiota kiinnitettiin myös mm. asiakkaille suunnattuun ohjeistukseen, opasteisiin ja tiedotteisiin.

Tarkastuksilla havaittiin erityisen paljon puutteita opasteissa ja ilmoitustaulun tiedoissa. Myös wc-tilojen hygieniassa ja siisteydessä sekä uimarantojen yleisessä siisteydessä havaittiin puutteita. Rantojen ylläpitäjää kehoitettiin korjaamaan puutteet tarkastuskertomuksella ja tarvittaessa korjaamiselle annettiin määräaika. Kahdelle rannalle toteutettiin uusintatarkastus.

Veden hygieeninen laatu

Uimaveden hygieenistä laatua seurattiin näytteenoton avulla uimakauden ajan. Näytteistä määritettiin veden mahdollisesta ulosteperäisestä saastumisesta kertovien suolistoperäisten enterokokkien ja Escherichia

coli -bakteerien pitoisuudet. Pääsääntöisesti MetropoliLab Oy otti uimavesinäytteet ja analysoi ne.

Uimavedestä otettiin kesän aikana kaikkiaan 135 näytettä, joista 121 oli keväällä laaditun näytteenottosuunnitelman mukaisia näytteitä. Suunnitelmallisten näytteiden tulosten ollessa huonoja otettiin uusintanäytteet, kunnes vedenlaatu oli palautunut hyväksi. Lisäksi Vantaanjoen varren uimarannoilta otettiin lisänäytteitä veden laadun varmistamiseksi.

Helsingin uimantavedet olivat pääosin hygieeniseltä laadultaan hyviä. Merenrannoilla sijaitsevilta uimarannoilta otettiin kaikkiaan 109 näytettä (mukaan luettuna suunnitelmalliset ja uusintanäytteet), joista 4 % oli hygieeniseltä laadultaan huonoja. Vantaanjoen vedenlaatu oli hygieeniseltä laadultaan merenrantoja huonompaa. Vantaanjoen uimarannoilta otettiin kaikkiaan 26 näytettä, joista 27 % oli laadultaan huonoja.

Rankkasateiden vaikutus näkyi selvästi Vantaanjoen näytetuloksissa. Vantaanjoen rannoilta rankkasateiden yhteydessä otetuista näytteistä 100 % oli hygieeniseltä laadultaan huonoja, kun sateettomana aikana otetuista suunnitelmallisista näytteistä 5 % oli laadultaan huonoja. Rankkasateiden jälkeen näytetulos palautui Vantaanjoessa normaalille tasolle keskimäärin yhden uusintanäytteen jälkeen (keskimäärin 6 vuorokautta).

Sinilevän ja jätteiden esiintyminen

Sinilevien, jätteiden, öljyjen ja muiden poikkeamien esiintymistä uimavedessä arvioitiin aistinvaraisesti näytteenottojen ja tarkastusten yhteydessä. Lisäksi uinninvalvojat ilmoittivat ympäristöpalveluihin poikkeuksellisista havainnoista tai runsaista sinileväesiintymistä.

Sinilevien määrä ja esiintyvyys uimarannoilla oli kesän aikana tavanomaista. Havaitut sinileväesiintymät olivat pääsääntöisesti pieniä, mutta toisinaan havaittiin myös runsaita määriä sinilevää. Munkkiniemen uimarannalla havaittiin sinilevän massaesiintymä. Uimista suositeltiin vältettävän aina, jos sinilevää oli havaittu. Munkkiniemen uimarannalle asetettiin uintikielto sinilevän massaesiintymän ajaksi perustuen lajitun-
nustuksen sekä toksisuustestien tuloksiin. Jätteitä, öljyä tai muuta poikkeuksellista ei rannoilla havaittu.

Uimavesiluokitus

Helsingin suurten yleisten uimarantojen uimavesiluokitus päivitettiin uimakauden päätyttyä neljän uimakauden (2019–2022) vesinäytteiden perusteella sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen 177/2008 mukaisesti.

24.11.2022

Uimarannat luokiteltiin erinomaisiksi (4), hyviksi (3), tyydyttäviksi (1) ja huonoiksi (4). Marjaniemen ja Pikkukosken uimavesiluokitus oli edelleen huono. Kyseisten rantojen uimavesi luokiteltiin huonoksi myös uimakausien 2020 ja 2021 jälkeen. Rastilan ja Ison Kallahden uimarantojen luokitukset laskivat uimakauden 2022 jälkeen tyydyttävästä huonoksi ja Aurinkolahden uimarannan luokitus laski hyvästä tyydyttäväksi. Suurten yleisten uimarantojen uimavesiluokitukset vuosien 2012-2022 ajalta ovat liitteenä.

Uimisen välttämissuositukset uimavesiluokituksiin liittyen ja päästölähteiden selvitykset

Marjaniemen uimarannalla suositeltiin uimisen välttämistä uimakauden 2022 ajan huonon uimavesiluokituksen vuoksi. Uimakaudella 2021 tehtyjen selvitysten perusteella voitiin osoittaa, että Vantaanjoen vedenlaatu huononee rankkasateiden yhteydessä, kun sadevedet huuhtovat maanpinnan mikrobeja veteen. Tästä syystä uimakaudella 2022 Pikkukosken uimarannalla suositeltiin välttämään uimista vain rankkasateiden yhteydessä. Uinnin välttämissuositukset rankkasateiden aikaan koskivat myös Vantaanjoen pieniä yleisiä uimarantoja (Pakila ja Tapaninvainio) ajoittaisten huonojen näytetulosten vuoksi. Marjaniemen, Pikkukosken sekä Ison Kallahden rannoilla otettiin vesinäytteitä tiheästi uimakaudella 2022.

Syitä uimarantojen ajoittaisiin huonoihin näytetuloksiin tutkittiin ja pyrittiin ennaltaehkäisemään yhteistyössä rantojen ylläpitäjän, ympäristöseuranta- ja valvontayksikön ja Helsingin seudun ympäristöpalveluiden (HSY) kanssa. Lisäksi rantojen ylläpitäjä lisäsi resursseja uimarantojen puhtaanapitoon. HSY suoritti aiemmin aloitetut viemäriverkostojen kuvaukset loppuun Marjaniemen alueella eikä alueen maan- ja vedenalaisissa viemäreissä löytynyt vuotoja uimarannan läheisyydessä.

Kesän aikana tapahtui muutamia jätevedenpuhdistamoiden tai -pumppaamoiden ylijuuksutuksia Vantaanjokeen, mutta joen yläjuoksulla tapahtuneiden ylijuuksutusten vaikutusta Helsingin uimarantojen vedenlaatuun ei voitu osoittaa.

Yhdessä ympäristöseuranta- ja valvontayksikön kanssa toteutettiin tryptofaaniprojekti kesällä 2022, jonka tarkoituksena oli selvittää suolistoperäisten mikrobien lähteitä Marjaniemen uimarantavedessä. Projektin perusteella voitiin mitä todennäköisimmin rajata yksi merkittävä päästölähde sijoittumaan Strömsinlahdelle laskevan Mustapuron varteen ja päästöjen arvioidaan olevan todennäköisesti suuria pulsseja raakajätevettä. Sateet säätelevät projektin tuloksien perusteella ainakin

24.11.2022

osittain päästölähdettä. Tarkemmin päästölähteen aiheuttajaa ei ole vielä saatu selville.

Uimakaudelle 2023 tullaan uimavesiluokitusten ja veden laadun tulosten perusteella asettamaan uintikieltoja tai uinnin välttämissuosituksia Ison Kallahden, Marjaniemen, Pikkukosken, Pakilan, Rastilan Tapaninvainion uimarannoille.

Erityisesti huonoksi luokiteltujen uimarantojen tulevaisuuden kannalta on tärkeää, että mahdollisia toimenpiteitä vedenlaadun parantamiseksi ja päästölähteiden selvittämiseksi jatketaan tulevina vuosina yhteistyössä eri tahojen kanssa. Selvityksiä ja toimenpiteitä on syytä ulottaa myös Aurinkolahden uimarannalle, jossa veden laatu on tällä hetkellä luokiteltu tyydyttäväksi. Uimakaudella 2023 näiden uimarantojen veden laatua tullaan seuraamaan tiheästi. Lisäksi uimarannoille tullaan jatkossa tekemään tarkastuksia riskiperusteisesti.

Tiedottaminen ja raportointi

Neljän rannan uintirajoituksista tiedotettiin laajasti mediassa, internetissä ja rannoilla. Vesinäytetuloksista tiedotettiin kunkin uimarannan ilmoitustaululla koko uimakauden ajan. Kaikkien uimavesinäytteiden tulokset ja havainnot ovat edelleen nähtävillä Helsingin kaupungin internet-sivuilla. Liikuntapalveluiden rantavalvojat päivittivät myös tehdyt sinilevähavainnot ulkoliikunta -internetpalveluun. Uimakauden ajan laadittiin tiedotteita sosiaaliseen mediaan ja poikkeavista tilanteista julkaistiin tarvittaessa lehdistötiedotteita.

Uimarantojen näytetulokset raportoitiin lainsäädännön mukaisesti syyskuussa Etelä-Suomen aluehallintoviraston kautta Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle (THL), joka toimittaa raportin koko Suomen uimavesien laadusta Euroopan unionille.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Heidi Öjst

Lisätiedot

Lotta Kivikoski, ympäristötarkastaja, puhelin: 310 31595
lotta.kivikoski(a)hel.fi
Sari Front, terveysinsinööri, puhelin: 09 310 33249
sari.front(a)hel.fi

Liitteet

1 Uimavesiluokat 2012-2022

Muutoksenhaku

24.11.2022

Asia/6

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano